

CELJSKA MOHORJEVA DRUŽBA

Prva slovenska založba

ALEŠ MAVER: ZA PRGIŠČE POLITIKE. MALA ŠOLA POLITIČNIH POJMOV

Podatki o knjigi

- Naslov: Za prgišče politike
- Podnaslov: Mala šola političnih pojmov
- Avtor: dr. Aleš Maver
- Urednica: dr. Tanja Ozvatič
- Format: 135 mm x 210 mm
- Vezava: trda
- Število strani: 120
- ISBN: 978-961-278-523-9
- Cena: 19,50 €
- Založnik: Celjska Mohorjeva družba
- Leto izdaje: 2021

Kontakt

Uredništvo
Telefon: 03 426 48 00
urednistvo@celjska-mohorjeva.si

Noben volilni sistem ne more ustvariti politične kulture tam, kjer je ni!

Kdo si ne bi želel, da bi v skupnosti največ besede imeli najboljši? Toda v praksi so za najboljše kmalu obveljali tisti, ki so se najbolj prav pisali. Politika morda res ni beseda, ki bi pri večini sprožila spontane ovacije. Oddaljena se zdi njena povezava s staroslavnim grškim izrazom pólis, kar je označevalo 'mesto'. Politika je (bila) torej vse, kar zadeva skupne zadeve vsega mesta ali mestne in pozneje širše skupnosti. Osnovne politične pojme avtor razgrne skozi zgodovinsko-politično pripoved, ki bo v njegovi pričakovani humorni maniri pritegnila tudi mlado nastajajočo slovensko inteligenco in razjasnila marsikatero nerodnost v vsakdanjih političnih pogovorih – ali pogovorih o politiki.

Danes si pod pojmom politika večinoma predstavljamo nekaj, čemur naj se poštenjak raje ogne. Politiki pa namesto skrbnih varuhov mest veljajo bolj za »trote«, ki nič pravega ne delajo, ampak se zgolj redijo na plečih tistih, za katere naj bi skrbeli. Skoraj ni moč verjeti, da so Grki nekdaj za »trote« šteli tiste, ki se za politiko niso nič brigali.

Avtor v nekoliko (samo)izpraševalnem in (samo)ironičnem slogu pisanja pronicljivo odstira koprene s političnih pojmov, ki jih pogosto uporabljamo vsi, ne da bi se zares spraševali o njihovih definicijah ali etimologiji. Nekdaj živo navzočo željo, da bi se ukvarjal s politiko, je zaradi kroničnega pomanjkanja za to potrebnih močnih živcev usmeril v strastno spremljanje političnega dogajanja in pisanje o politiki. Zamisel o možnosti izbire med več kandidati na volitvah ostaja glavni motor njegovega posvečanja politiki, kar preveva tako njegov razumski pristop kot tudi močno čustveno vpetost. Ko namreč piše o zgodovini, vedno vleče vzporednice s sodobnimi političnimi procesi; in ko se lahko posveti scela političnemu pisanju, ga takoj zanese daleč v zgodovino. Ta neločljivi preplet obeh področij, ki ju pisec mojstrsko obvladuje, plemeniti tudi strani te knjige.

Opredelitve političnih pojmov skušajo biti podane tako, da bi si lahko z njimi pomagal vsak bralec. Začnemo z razlikami med monarhijo in republiko ter izvemo, da čeprav je vsak kralj monarh, ni vsak monarh kralj. Razjasnimo, kdo je kdo v državi; kateri je »osrednji papirček v državi« in se sprehodimo po svetiščih demokracije in treh vejah oblasti. Z državne pokukamo tudi na lokalno raven. Spoznamo politično pahljačo med levico in desnico in zapletene razlike, ki to opredelitev določajo pri nas in v svetu. Največje avtorjevo veselje začutimo v preigravanju, kako iz glasov pridelamo stolčke. Zaključna preglednica na strani 112, avtorjev eksperiment, kako bi bil videti slovenski parlament po državnoborskih volitvah iz leta 2018 glede na različne volilne sisteme po različnih metodah, pa osupljivo poplača tistega nekaj miselnega napora, ki je bil potreben za prebijanje skozi odseke odlične teoretične primerjave in ponazoritve različnih volilnih metod.

O avtorju

Aleš Maver (1978) se je rodil v Mariboru in otroštvo preživel v Framu. V Mariboru je na II. gimnaziji tudi maturiral. Študiral je na Filozofski in Teološki fakulteti ljubljanske univerze, na kateri je ravno tako doktoriral iz zgodovine. Večino časa se je poklicno ukvarjal s poučevanjem mladih upov, kar trenutno počenja kot docent za srednjeveško zgodovino in lektor za latinščino na Oddelku za zgodovino Filozofske fakultete v Mariboru. Eden njegovih najljubših konjičkov je spremljanje politike. O njej večinoma piše v kolumnah, ki jih objavlja na spletnem portalu Časnik, v Večeru, Družini, Slovenskem času, Nedelji ali Dnevniku. Pri Mohorjevi družbi je leta 2016 izdal zbirko latinskih pregovorov z naslovom *Kapljica izdolbe kamen*, leta 2018 pa pregled staroveške zgodovine *Od klinopisa do Teodore*, ki mu je posebej pri srcu. V zborniku *Z lepilom na podplatih* (Celjska Mohorjeva družba in Zbor za republiko, 2020) je predstavil razvoj slovenskega strankarskega sistema od demokratizacije naprej.

Iz knjige

V hierarhiji monarhov za cesarjem pridejo kralji. Teh je tudi v teoriji lahko več. Kljub temu je odstavljeni egiptovski kralj Faruk pred kakšnimi šestdesetimi leti napovedal, da bo čez pol stoletja na svetu samo še pet kraljev: križev, pikov, karov, srčev in – kralj Anglije. (Stran 18)

A morda še vedno živi Konstantin II. vseeno ni bil zadnji »kralj Helenov«, kot se je uradno reklo. Grki so namreč v 20. stoletju tolikokrat preskočili med monarhijo in republiko, da je Konstantinov stric Jurij II. izjavil, da je najpomembnejši pripomoček grškega kralja kovček. (Stran 18)

Pač pa se skoraj petindevetdesetletna korenina trmasto upira, da bi posnemala druge kralje, ki so v zadnjih letih odstopali kot za stavo. Celo papež je odstopil, Elizabeta pa se oklepa trona. (Strani 18–19)

Čeprav si po zaslugi Sneguljčice, Pepelke in Trnuljčice prince predstavljamo kot same Justine Bieberje, imamo v resnici zelo veliko princev praktično pod spomeniškim varstvom. Najznačilnejši današnji primer je mož že omenjene Elizabete II., princ Filip. Ko to pišem, je ravno praznoval devetindevetdeseti rojstni dan. (Stran 20)

Diktatorje so si omislili Rimljani. Latinski izraz zanje lahko prebudi ne vedno vesele spomine na narek pri nemščini. In res naj bi diktatorji narekovali, kaj naj se v rimski republici dogaja v času izrazitih narodnih katastrof. Zato je bil tudi njihov mandat omejen na čas trajanja splošne nevarnosti ali največ na šest mesecev. Da ne bi bilo grešnih misli, se razume. (Stran 29)